

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk

30. marts 2021
Side 1 af 4

Hørings svar vedr. forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Effektivisering af straffesagskæden og af nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotos og forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive hørings svar vedr. forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Effektivisering af straffesagskæden og af nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotos og forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.)

Generelt

Det er Børns Vilkår opfattelse, at det som et helt klart udgangspunkt er uhen sigtsmæssigt, at børn og unge kommer i kontakt med domstolene eller domstolslignende instanser og bliver straffet, da dette kan have negative konsekvenser for barnets trivsel og udvikling. Kun i meget sjældne tilfælde hjælper det barnet eller den unge med at bryde med den kriminelle løbebane. Børn og unge har i stedet brug for hjælp og støtte.

Børns Vilkår finder det dog positivt, at en række forhold omkring Ungdomskriminalitetsnævnet foreslås ændret. Børns Vilkår finder det således positivt, at sekretariatsbetjeningen af Ungdomskriminalitetsnævnet vil blive overført fra politiet til Domstolsstyrelsen, at muligheden for at træffe afgørelser på skriftligt grundlag øges, at der indføres en mulighed for udsættelse af en sag inden nævns mødet og at kommunen kan iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren.

Særligt om øget brug af straksreaktioner mv.

Sammen stopper vi svigt

Børns Vilkår
Trekronergade 26
DK – 2500 Valby

M +45 3555 5559
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

I medfør af ungdomskriminalitetslovens § 12 kan Ungdomskriminalitetsnævnet pålægge barnet eller den unge en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Som det fremgår af Justitsministeriets devaluering "Ungefaglige undersøgelser og indstillinger", har kommunerne alene i én ud af 200 sager indstillet til straksreaktion. Det fremgår af devalueringen, at kommunerne i den forbindelse peger på, at de ikke ved, hvordan straksreaktioner kan udmøntes i praksis og at der ofte går lang tid fra hændelsen, der har ført til en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, til afholdelse af nævnsmødet. Det kan medføre, at straksreaktionen ikke længere har den ønskede mening og effekt.¹

Det fremgår endvidere af Justitsministeriets devaluering "Nævnsmødet. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet", at der i perioden fra 1. januar 2019 til 31. august 2020 blev truffet afgørelse i 1.035 sager i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvoraf der i 21 af disse sager blev truffet afgørelse om en straksreaktion.

Det kan på den baggrund konkluderes, at muligheden for at pålægge børn og unge straksreaktioner kun bliver anvendt i et yderst begrænset omfang. Børns Vilkår er på den baggrund meget tvivlende for, om de foreslåede ændringer i lovforslaget er egentlig til at øge anvendelsen af straksreaktioner, jf. ungdomskriminalitetslovens § 12.²

Det fremgår af lovforslaget, at straksreaktionen som udgangspunkt skal fastsættes ud fra principperne om 'restorative justice'. Som Børns Vilkår har påpeget i flere sammenhænge, kræver genoprettende arbejde en betydelig indsats på flere planer. Målgruppen har i de fleste tilfælde allerede været genstand for en målrettet og ressourcekrævende indsats i både det sociale system og skolesystemet. En ny indsats af genoprettende karakter vil betyde, at man skal iværksætte endnu en ressourcekrævende indsats.

Det er derfor Børns Vilkårs klare opfattelse, at straksreaktioner ikke virker og ikke har den ønskede effekt. Det er desuden Børns Vilkårs opfattelse, at straksreaktioner i værste fald kan være til hinder for barnets bedste.

---

¹ Justitsministeriets devaluering "Ungefaglige undersøgelser og indstillinger", s. 27-28, 2021.

² Justitsministeriets devaluering "Nævnsmødet", s. 67, 2021.

Børns Vilkår anbefaler på den baggrund, at ungdomskriminalitetslovens § 12 om straksreaktioner ophæves.

Særligt om muligheden for at undtage børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne fra nævnsbehandling

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne med lovforslaget kan undtages fra nævnsbehandling, da det efter Børns Vilkårs opfattelse ikke er hensigtsmæssigt, at sager vedrørende denne gruppe skal behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet. Denne gruppe kan have vanskeligt ved at forstå sagsprocessen i nævnet og deltagelse i nævnsmødet kan være en belastning for det pågældende barns eller den unges mentale helbred.

Børns Vilkår er imidlertid uforstående for, at muligheden for at blive undtaget nævnsbehandling alene gælder for børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne. Det er Børns Vilkårs opfattelse, at det ligeledes i sager vedrørende børn og unge, der har lettere nedsat psykisk funktionsevne eller lav alder (10-14 år), kan være u hensigtsmæssigt, at sagerne behandles i nævnet.

Det er således Børns Vilkårs erfaring, at denne gruppe ligeledes kan have vanskeligheder ved at forstå sagsprocessen i nævnet og at nævnsbehandling kan have negative konsekvenser for barnet eller den unge.

Børns Vilkår anbefaler på den baggrund, at kommunen ligeledes bør kunne indstille til Ungdomskriminalitetsnævnet, at der ikke skal iværksættes foranstaltninger af hensyn til barnets bedste.

Kommunen bør i den forbindelse lægge vægt på, hvorvidt et forløb fastsat i Ungdomskriminalitetsnævnet vurderes at være til barnets bedste ved at have en positiv effekt på barnets eller den unges fremadrettede udvikling eller om deltagelsen i nævnsmødet mv. omvendt vurderes at være en belastning for barnets eller den unges mentale helbred, herunder i lyset af allerede igangsatte indsatser efter f.eks. serviceloven.

Særligt om øget mulighed for at anvende børnesagkyndige i sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at det med lovforslaget foreslås, at der skal være øget mulighed for at anvende børnesagkyndige i sager vedrørende 15-17-årige.

Børns Vilkår er imidlertid uforstående for, hvorfor muligheden for at anvende børnesagkyndige i sager vedrørende 15-17-årige efter lovforslaget, alene skal kunne finde anvendelse, når "det skønnes særdeles påkrævet af hensyn til den unge".

Det er Børns Vilkårs opfattelse, at nævnet også i sager vedrørende unge i alderen 15-17 år, der ikke er omfattet af ungdomskriminalitetslovens § 6, stk. 2, vil kunne træffe bedre og mere kvalificerede afgørelser, hvis en børnesagkyndig deltager i nævnsbehandlingen.

Børns Vilkår anbefaler på den baggrund, at der bør være en børnesagkyndig i alle sager, der behandles ved Ungdomskriminalitetsnævnet.

I er velkomne til at kontakte jurist Victor Christoffersen på vich@bornsvilkar.dk, hvis I har spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl, direktør